

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти

Центральноукраїнський національний технічний університет

Миколаївський національний аграрний університет

Громадська організація «Об'єднання педагогів і науковців України»

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДИНАМІКИ

Матеріали

VIII Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції молодих учених та студентів
(м. Умань, 18 листопада 2021 р.)

Умань
2021

УДК 338.24.021.8(06)

С91

Головний редактор

Слатвінський М. А., кандидат економічних наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Редакційна колегія:

Корнієнко Т. О., в. о. завідувача кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Чвортко Л. А., заступник директора з наукової роботи ННІ економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Бержанір І. А., канд. економ. наук, доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Вінницька О. А., доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Мельничук Ю. М., доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Рекомендовано до друку вченою радою

*Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 4 від 16 листопада 2021р.)*

Сучасні проблеми і перспективи економічної динаміки : матеріали
С91 VIII Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. молодих учених та студентів
(м. Умань, 18 листоп. 2021 р.) / МОН України, Уманський держ. пед.
ун-т імені Павла Тичини, Навч.-наук. ін-т економіки та бізнес-освіти [та
ін.] ; [голов. ред. Слатвінський М. А. ; редкол.: Корнієнко Т. О., Чвортко
Л. А., Бержанір І. А. [та ін.]. – Умань : Візаві, 2021. – 751 с.

Збірник містить наукові тези VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції молодих учених та студентів «Сучасні проблеми і перспективи економічної динаміки», яка відбулася 18 листопада 2021 р. на базі Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Матеріали відображають результати досліджень учених, викладачів, аспірантів та студентів з актуальних проблем розвитку національної економіки.

УДК 338.24.021.8(06)

Матеріали подано в авторській редакції.

© Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини, 2021

3. Sub-regional Innovation Policy Outlook 2020: Eastern Europe and the South Caucasus. New York: United Nations Publications. 2021. 420 p. URL: <https://unece.org/innovation-policy-outlook>.

4. Демура Т. О. Формування організаційно–управлінських механізмів підприємств туристичної сфери (на прикладі франчайзингової мережі «Галопом по Європах») : автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.01. Київ : Європейський ун-т, 2005. 20 с.

5. Євтушенко О. В., Гапоненко Г. І., Шамара І. М. Аналіз франчайзингової діяльності на туристичному ринку України. *Агросвіт*. 2020. № 4. С. 52–57.

6. Тихоненко Ю. М., Івашина Л. Л. Франчайзинг як сучасний каталізатор розвитку ринку туристичних послуг. *Інновації та технології в сфері послуг та харчування*. 2020. № 1. С. 48–56.

ПАНДЕМІЯ КОРОНАВІРУСУ COVID-19 ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ

**Кирилюк І. М., к. е. н., доцент,
Гаврилишин С. В., студентка,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини**

Пандемія COVID-19 охопивши майже всі країни, призвела до глобальної кризи, завдала руйнівного удару багатьом сферам економіки, у тому числі й туристичній галузі. Сьогодні вітчизняна туристична галузь функціонує в нестабільних умовах і потребує державної підтримки для подальшого розвитку. Перебуваючи в цілковитій невизначеності та залежності від державної політики та заходів, які приймаються з метою боротьби з пандемією COVID-19, суб'єкти туристичної індустрії повинні адаптуватися до нових умов, впроваджувати нові послуги для підвищення конкурентоспроможності та постійно підвищувати якість і безпеку туристичних послуг.

Багато країн активно стимулюють розвиток внутрішнього туризму, який у порівнянні з міжнародним туризмом меншою мірою постраждав від кризи та

менше залежний від обмежувальних та карантинних заходів. Україна має значний туристичний потенціал та можливості для розвитку внутрішнього туризму: історичні, культурні та природні пам'ятки, рекреаційні ресурси, що були сформувані, завдячуючи вдалому географічному розташуванню та історичному розвитку.

Створення нового, якісного туристичного продукту на внутрішньому ринку є першочерговим завданням для відновлення туристичної індустрії. Вітчизняній туристичній галузі доцільно орієнтуватись на внутрішній сегмент туризму, короткострокові подорожі, підвищення сервісу, забезпечення системи безпеки всіх учасників туристичного процесу тощо. Здебільшого туристичні поїздки всередині країни поступово відновлюються, особливо індивідуальні поїздки власним транспортом на невеликі відстані.

Для туристичної галузі важливим є формування власного українського конкурентоспроможного туристичного продукту, який би враховував наслідки психоемоційного виснаження населення, з одного боку, та фінансово-економічної кризи – з іншого. Якщо для запобігання фінансово-економічної кризи уряд повинен розробити відповідні механізми для зменшення її руйнівних наслідків, то для відновлення психоемоційного стану населення необхідно створити умови, які мають стати каталізатором змін у відпочинковій сфері економіки України загалом [1, с. 35].

Забезпечення безпечних умов для туристів на всіх етапах подорожі є одним із основних чинників, що впливають на їх рішення щодо здійснення поїздки. Важливим питанням розвитку сучасного українського туристичного бізнесу є: оновлення стандартів якості відповідно до сучасних тенденцій і вимог законодавства; удосконалення стандартів сервісу та здійснення постійного контролю за виконанням встановлених стандартів та інструкцій через різні системи.

Вітчизняний туризм потребує впровадження системних заходів для підтримки туристичного бізнесу, збереження робочих місць і джерел доходів населення, розвитку та адаптації галузі до нових умов [2, с. 68]. Успіх у

відновленні туризму залежить як від міждержавної, так і державно-приватної співпраці. Для підтримки підприємств туристичної галузі урядом впроваджено наступні заходи:

- звільнення постачальників туристичних послуг від сплати ПДВ, податку на прибуток і єдиного соціального внеску, земельного податку та податку на нежитловий фонд нерухомості;

- скасування сплати туристичного збору до кінця 2021 р. та звільнення від оподаткування при сплаті оренди та землекористування орендарів державної та громадської власності [3].

Розвиток сільського зеленого туризму в умовах сучасних викликів і загроз, викликаних пандемією COVID-19, набуває особливої актуальності та є одним зі шляхів активізації внутрішніх туристичних потоків. Слід зазначити, що для подальшого розвитку сільського зеленого туризму необхідна підтримка як на державному, так і регіональному рівнях, яка б створила умови для забезпечення якісного задоволення потреб споживачів туристичних послуг та покращення соціо-еколого-економічної ситуації в сільській місцевості.

Пандемія COVID-19 стала своєрідним каталізатором у сфері туризму щодо впровадження інновацій та інтеграції нових технологій, які дають змогу зменшити фізичний контакт туриста під час подорожі. Для популяризації внутрішнього туристичного продукту доцільно застосовувати новітні інформаційні технології для здійснення комплексної рекламно-інформаційної кампанії як туристичного продукту, так і туристичної дестинації.

Подальший розвиток внутрішнього туризму залежить як від міждержавної, так і державно-приватної співпраці, розробки та введення в дію своєчасних, масштабних зусиль і узгоджених механізмів, які нівелюють наслідки пандемії COVID-19.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко Ю. Г., Кулиняк І. Я., Гвоздь М. Я. Роль і вплив державних важелів управління на сферу відпочинку населення в кризовій ситуації. *Review of Transport Economics and Management*. 2020. Вип. 3. С. 33–47.

2. Кирилюк І. Розвиток туризму в умовах пандемії COVID-19. *Туризм у XXI столітті: виклики та реагування* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 2020. С.67–69.

3. Пандемія COVID-19 та її наслідки у сфері туризму в Україні (Оновлення до документу «дорожня карта конкурентоспроможного розвитку сфери туризму в Україні»). *Національна туристична організація України*. 23.06.2020. URL: <http://www.ntoukraine.org/assets/files/EBRD-COVID19-Report-UKR.pdf>.

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

**Кобилецька І. О., студентка,
Кирилюк О. В., студент**

*Науковий керівник: к. е. н., доцент Кирилюк І. М.,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини*

Туристична сфера є однією з найбільших динамічних індустрій у світовій економіці та міжнародній торгівлі послугами. Поширення пандемії COVID-19 негативно вплинуло на функціонування туристичної сфери та супутніх галузей у всьому світі.

Під час пандемії COVID-19 рівень світового туризму знизився до періоду 90-х років минулого століття. Згідно з даними Всесвітньої туристичної організації (UWNTO), основні туристичні напрямки у період з січня по жовтень 2020 року відвідало на 900 млн менше іноземних туристів в порівнянні з показниками попереднього року, а число міжнародних туристів з 2019 року до початку 2021 року скоротилось на 70%. За прогнозами UWNTO повернення світового туризму до рівня 2019 року займе від трьох до п'яти років [5].

Крім цього, ситуація з COVID-19 негативно вплинула не лише на кількість туристичних потоків, а й на діяльність туристичних підприємств. За оцінками Асоціації гостинності України карантин став причиною банкрутства більшості компаній та закладів гостинності [1]. Багато підприємств ринку туристичних послуг були вимушені провести скорочення робочих кадрів через

різке зниження власних доходів. Пандемія коронавірусу стала основною причиною стрімкого зростання безробіття у багатьох країнах світу.

Туризм потребує впровадження системних заходів для підтримки туристичного бізнесу, збереження робочих місць і джерел доходів населення, розвитку та адаптації галузі до нових умов. З метою підтримки туристичної галузі країни в усьому світі впроваджують широкий ряд заходів для мінімізації наслідків пандемії COVID-19 і стимулювання відновлення туристичного сектора.

Основними факторами, які негативно впливають на довіру і рішення споживачів туристичних послуг є:

- обмеження на поїздки та закриття кордонів, які діють у більшості пунктів призначення;
- проблеми безпеки, пов'язані з поїздками;
- спалахи вірусу і ризики нових заборон;
- небезпека пов'язана з відсутністю надійної інформації та погіршення економічної ситуації [4, с. 67].

Туристична сфера має найбільше обмежень. Зокрема, закриття міжнародних кордонів спонукає до розвитку внутрішнього туризму, створенню онлайн систем бронювання, пошуку нових туристичних об'єктів, залучення інноваційних технологій у сферу гостинності.

Інноваційні технології на ринку туристичних послуг в період пандемії COVID-19 розвиваються у різних формах та напрямках: створюються нові спрощені системи бронювання, онлайн туроператори, пошукові системи мереж туристичних бюро та інтернет-магазини туристичних продуктів. Розвивається цифровізація у сфері гостинності: завдяки сучасним технологіям створюються мобільні застосунки для гаджетів, які значно полегшують пошук маршрутів, готелів, транспорту або ж готових турів. Пошук в таких додатках здійснюється за певними категоріями, наприклад: країна, дата подорожі, тип та клас місця розміщення, наближення до туристичних об'єктів та інше. Такі додатки почали просуватися на світовий ринок з 2016 року, і на сьогодні запити до них зросли

на 65%. Вони є не лише зручним способом бронювання, також це накопичувачі довідкової інформації про туристичні місця, готелі, транспорт тощо, які користувачі можуть власноруч доповнювати. Наприклад, Google Maps і програма «Місцеві експерти» дозволяють користувачам оприлюднювати фотографії та давати опис туристичних місць, залишати відгуки, тим самим спрощуючи знайомство туристів з туристичними об'єктами [2].

Діджиталізація travel-послуг є однією з головних особливостей розвитку сучасного туристичного сектору. Ця тенденція набирає стрімкого розвитку і спонукає до впровадження нових правил ведення туристичного бізнесу. За даними UNWTO 74% туристів у світі планують свої подорожі через мережу Інтернет, що виокремлює перспективи ринку онлайн-подорожей в туризмі [6]. Електронні продажі туристичних послуг дозволяють замінити послуги офлайн агентств, що вимагає від останніх переорієнтації на цифрове середовище. Туристичні агентства мають у своїй роботі адаптуватися до сучасних змін, враховувати процес діджиталізації в туризмі та впроваджувати онлайн сервіси з більшими можливостями. Діджиталізація travel-послуг дає змогу туристу швидко, а головне, безпечно обирати напрямки для подорожей, самостійно обирати безпечні маршрути, оперативно інформувати туристів про ситуацію з пандемією COVID-19 у певній країні.

Однією з комунікацій із споживачами туристичних послуг є гейміфікація, яка є частиною сучасної інформаційно-комунікаційної інфраструктури й набуває популярності в маркетинговій діяльності компаній. Мобільні інформаційні послуги демонструють наявність значного потенціалу, і в якості джерела інформації для клієнтів про території, і якісного каналу зв'язку з постачальниками туристичних послуг [3, с. 93].

Для відновлення галузі туризму необхідний стратегічний підхід, спрямований на розвиток туристичного бізнесу шляхом міждержавної співпраці, державно-приватної співпраці, державної підтримки туризму та підприємницьких ініціатив, спрощення умов подорожей, усунення бар'єрів,

запровадження стимулів та застосування маркетингових новацій для відновлення довіри серед споживачів туристичних послуг.

Список використаних джерел:

1. Асоціація індустрії гостинності України. URL: <https://aigu.org.ua/analitika/bilshe-polovini-ukraïncziv-v-2021-roczy-podorozhuvati-ro-kraïni/> (дата звернення: 03.10.2021).
2. Босовська М. В., Бойко М. Г., Ведмідь Н. І. та ін. Мультиатрибутивний підхід до оцінки результативності управління інтеграційними процесами туристичних підприємств. *Економіка та держава*. 2019. № 2. С. 31–35.
3. Кирилюк І. М. Гейміфікація як сучасний інструмент розвитку туризму. *Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство*: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 25–26 берез., 2020 р. С.93–96.
4. Кирилюк І. Розвиток туризму в умовах пандемії COVID-19. *Туризм у XXI столітті: виклики та реагування* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 2020. С. 67–69.
5. UNWTO. World Tourism Organization. URL: <https://www.unwto.org/tourismcovid-19> (дата звернення: 5.10.2021).
6. UNWTO. World Tourism Organization. URL: <https://www.unwto.org/news/covid-19-international-tourist-numbers-could-fall-60-80-in-2020> (дата звернення: 6.10.2021).
7. UNWTO Tourism Data Dashboard. UNWTO. URL: <https://www.unwto.org/unwto-tourism-dashboard> (дата звернення: 5.10.2021).

ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ МІСЬКОГО ТУРИЗМУ

Круценко Т. О., студентка

*Науковий керівник: к. е. н., доцент Слатвінська Л. А.,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини*

Сучасна індустрія туризму – одна з найбільш швидко прогресуючих галузей світового господарства, що можна розглядати і як самостійний вид економічної діяльності, і як міжгалузевий комплекс. Розвиток туристичної галузі є складним динамічним процесом, орієнтованим на максимальну